

fra patienter indlagt på Rigshospitalets psykiatriske afdeling, der drives af staten, behandles af patientklagenævnet i Københavns kommune.

Vedrørende nævnets sammensætning foreslås det, at nævnet skal bestå af 3 medlemmer: statsamtmanden (i Københavns kommune overpræsidenten), der er formand, et medlem udpeget efter indstilling fra Den almindelige Danske Lægeforening samt et medlem udpeget efter indstilling fra De Samvirkende Invalideorganisationer. Justitsministeriet anser det for væsentligt, at der bliver kvindelig repræsentation i de lokale klagenævne, og vil derfor anmode de indstillende organisationer om også at indstille kvinder, således at Justitsministeriet kan få reel mulighed for at udpege kvinder. For så vidt angår klagenævnets almindelige medlemmer beskikkes der stedfortrædere for disse, mens nævnets formand i tilfælde af, at statsamtmanden undtagelsesvis er forhindret, vil være den, der er stedfortræder for statsamtmanden.

Klagenævnets saglige kompetence er reguleret i § 36. Klagenævnets kompetence omfatter klager over tvangsbehandling efter forslagens §§ 12-13, tvangsfiksering, jf. §§ 14-16, anvendelse af fysisk magt, jf. § 17, samt beskyttelsesfiksering efter § 18. Nævnets afgørelse kan gå ud på, at tvangsindgrebet godkendes, eller at indgrebet findes at være foretaget med urette, f.eks. fordi lovens betingelser for dets foretagelse ikke er opfyldt. Hvis klagen ikke kun omfatter indgrebet som sådant, men også er rettet mod den eller de medicinalpersoner, der har deltaget i den påklagede tvangsudøvelse, vil nævnet samtidig kunne tage stilling til, om der f.eks. er grundlag for at udtale kritik over for de(n) pågældende.

Specielt for så vidt angår tvangsbehandling efter § 12 bemærkes, at nævnets kompetence ikke er begrænset til en efterprøvelse af, om betingelserne for tvangsbehandling er opfyldt, jf. § 12, stk. 1, og en bedømmelse af den tvang, der i givet fald er anvendt, jf. § 12, stk. 3, 2. punktum. Nævnet er også beføjet til at tage stilling til selve det lægelige indhold af behandlingen, herunder valg af præparat og dosering, jf. § 12, stk. 2, og § 4. I øvrigt henledes opmærksomheden på forslagens § 32, stk. 3, hvorefter en klage, der fremsættes inden tvangsbehandling er påbegyndt, bevirker, at indgrebet må udsættes, indtil patientklagenævnet har truffet afgørelse, medmindre omgående gennemførelse af behandlingen er nødvendig for ikke at udsætte patientens liv eller helbred for væsentlig fare.

Uden for nævnets kompetence falder klager over tvangsendlæggelse og tvangstilbageholdelse, der efter § 34 skal indbringes direkte for domstolene. Ligeledes falder klager over lægelig behandling, der ikke har været forbundet med tvang, uden for de lokale

nævnets kompetence. Sådanne klager behandles efter reglerne i i lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse m.v.

Bestemmelsen i § 37 indeholder de forskrifter, der skal gælde om *sagsbehandlingen* i patientklagenævnet. Det er sygehusmyndigheden, der indbringer sagen for patientklagenævnet, jf. § 36. Det samme gælder med hensyn til indbringelse af klager over tvangsendlæggelse og tvangstilbageholdelse for retten, jf. § 34, stk. 1. Dette betyder imidlertid ikke, at patienten eller patientrådgiveren nødvendigvis skal fremsætte eventuelle klager direkte over for sygehusmyndigheden med henblik på sagens indbringelse for retten eller patientklagenævnet. Patienten eller patientrådgiveren kan fremsætte klagen over for afdelingens læger, sygeplejersker, plejere og andre, der deltager i patientbehandlingen. Afdelingens læger og sygeplejersker vil herefter have pligt til snarest muligt at viderebringe den til sygehusmyndigheden. Patienten eller patientrådgiveren vil naturligvis også have mulighed for at indgive en klage f.eks. vedrørende tvangsbehandling direkte til patientklagenævnet.

Når sygehusmyndigheden bliver bekendt med, at der er indgivet en klage, der henhører under det lokale nævnets kompetence, skal sagens akter, herunder en udskrift af det, der klages over, og en erklæring fra overlægen straks fremsendes eller overbringes til patientklagenævnet. Hvis nævnet ønsker yderligere oplysninger, træffer nævnet selv foranstaltning hertil. Det kan f.eks. dreje sig om supplerende lægelige oplysninger eller en udtalelse fra afdelingens sygeplejepersonale. Nævnet kan endvidere i forbindelse med behandlingen af en konkret sag aflægge besøg på vedkommende psykiatriske afdeling, bl.a. med henblik på på stedet at undersøge de faktiske omstændigheder, hvorunder det påklagede tvangsindgreb har fundet sted.

I de tilfælde, hvor der er tale om klage over tvangsbehandling vil patienten altid have en patientrådgiver, jf. lovforslagets § 24, stk. 1. Ved tvangsfiksering m.v. beskikkes der alene patientrådgiver, hvis patienten anmoder om det. Der kan derfor forekomme tilfælde, hvor en patient, der f.eks. klager over tvangsfiksering, ikke har en patientrådgiver. Ved sagens modtagelse bør nævnet derfor altid være opmærksom på, om den pågældende patient har en patientrådgiver. Er dette ikke tilfældet, bør patienten snarest muligt orienteres om adgangen til efter § 24, stk. 1, 2. punktum, at få beskikket en patientrådgiver til at bistå sig under sagens behandling i nævnet, således at beskikkelse i givet fald kan ske inden sagen realitetshandles i nævnet.

Parter i sagen er sygehusmyndigheden og patienten. Hvis klagen ikke kun omfatter tvangsansvendel-